

IZ VSEBINE:

O gospodarskem položaju v ptujski občini (stran 2)

Zlata plaketa Ivanu Potrču (stran 3)

Tudi postajališče in most (stran 4)

Spominsko obeležje padlim kurirjem (stran 5)

Kljub vsemu vinarska zbirka (stran 7)

Osrednje prireditve ob občinskem prazniku so bile v Gorišnici

Občani krajevne skupnosti Gorišnica so bili letos gostitelji udeležencev osrednje slovesnosti ob občinskem prazniku, ki je bila v nedeljo dopoldan v tamkajšnjem združenem domu. Pripravili pa so še več drugih prireditev, razstav in srečanj, s katerimi so obeležili 41-letnico junaškega

nem pa tudi priložnost, da še enkrat povemo, da se moramo marsičemu odrediti, da bi lahko izpolnili svoje obveznosti v programu realizacije gospodarskih tokov, čuvanju svobode in neodvisnosti, ki smo si jo v krvi pridobili in nikomur ne smemo dovoliti, da bi jo ogrozil.

veseli. To so uspehi, ki utrjujejo enotnost in našo socialistično samoupravno skupnost. Naša skupna naloga je, da si še bolj prizadevamo v premagovanju skupnih ekonomskih težav, ker je to v tem trenutku tudi najpomembnejše za utrjevanje naše neodvisnosti. Prav zato so po-

Spoštovani prijatelji! Vsako naše srečanje z vami nas iskreno veseli, ker je ustvarjeno bratstvo in prijateljstvo globoko in nerazdružljivo. Ta radost in veselje je toliko večje, ker v bratskem Ptuj čutimo vso toplino ljudi, s katerimi smo delili usodo vojnega gorja ter radosti svobode in napredka. Ob čestitkah za praznik želim, da tudi v prihodnje dosegate pomembne uspehe v nadaljnjem razvoju, za srečo in radost vseh nas...

Sledile so čestitke 1. inž. brigade VII. korpusa NOV Jugoslavije, to je brigade, ki je leta 1945 prišla v Ptuj z nalogo, da usposobi železniško progo Pragersko-Kotoriba in da zgradi železniški most prek Drave. To je bilo storjeno v 33 dneh in nočeh.

Pozdrave in čestitke za občinski praznik pa s so poslali še Sergej Kraigher, France Popit, Janez Zemljarič in Marjan Orožen ter predsednik skupščine SRS Vinko Hafner in predsednik zbora občin SRS Mitja Horvat.

Po podelitvi letošnjih občinskih priznanj (o tem poročamo posebej), so delegacije položile vence in cvetje k spominskim obeležjem, Moški komorni zbor pa se je s pesmijo zahvalil za občinsko plaketo, je sledil še pristrčen kulturni program s sodelovanjem člana Prešernovega gledališča iz Kranja Jožeta Vunška, recitatorske sekcije in pevskega zbora PD Ruda Sever Gorišnice in ptujskega pihalnega orkestra.

Toča je povzročila ogromno škodo

Občinska komisija za oceno škode, ki jo je našemu kmetiistvu prizadejala toča, je na osnovi poročil komisij, ki so ocenjevale škodo v krajevnih skupnostih in na osnovi poročila komisije, ki je ugotavljala škodo v družbenem kmetiistvu, sestavila o tem naslednje poročilo:

Na območju občine Ptuj je neureje s točo, ki je divjalo 24. julija, 28., 29. julija, povzročila na pridelkih in cestah v 15 krajevnih skupnostih ogromno škodo. Prizadela je krajevne skupnosti Cirkulane, Leskovec, Videm, Podlehnik, Dolena, Lovrenc, Cirkovce, Hajdina, Grajena, Destrnik, Turnišče, Olga Meglič, Bratje Reš, Franc Osojnik in Ivan Spolenjak. Manjšo škodo je toča povzročila še v KS Trnovska vas, Vitomarci in Juršinci, te škode pa niso ocenjevali.

Občinska komisija je pregledala ocenitve komisij krajevnih skupnosti, jih dopolnila ali korigirala. Oceno škode in preverjanje realnosti ocene škode teh komisij je opravila tudi občinska cenilna komisija.

Škoda v družbenem sektorju kmetiistva znaša 53,8 milijona dinarjev, v zasebnem kmetiistvu pa 266,3 milijona dinarjev. Temu je potrebno dodati še stroške ocenitve škode in odprave posledic, nakar znaša skupna škoda v kmetiistvu občine Ptuj 325,5 milijona dinarjev, torej prek 32 milijard starih dinarjev. V skupni škodi je zasebni sektor udeležen s 77,2 odstotka, družbeni sektor z 18,2 odstotka, škoda na cestah pa predstavlja 4,6 odstotka celotnega omenjenega zneska. V družbenem proizvodstvu občine Ptuj predstavlja ta škoda kar 3,45 odstotka.

V občini je organizirana obramba pred točo, za kar zbiramo sredstva po posebnem odloku in se vključujemo v skupni obrambni sistem prek območne samoupravne skupnosti severovzhodne Slovenije za obrambo pred točo. Ugotavljamo, da je ta obramba neučinkovita zaradi pomanjkanja raket, za kar bomo zahtevali skrajno odgovornost. Ne gre namreč za vprašanje sredstev za učinkovito obrambo, temveč za neizpolnjevanje dogovorov o dobavi raket.

In kakšne ukrepe za omilitve škode je predlagala komisija?

Organizacije združenih kmetov ter kmetijski zavod so dolžni s strokovnimi nasveti nakazovati kmetom možnost sanacije škode, predvsem v ustrezno zaščito rastlin, ponovno setvijo, predčasnim spravilom pridelkov in podobno.

Odboru podpisnikov družbenega dogovora o načinu uporabe in upravljanje s sredstvi solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč so poslali zahtevek za kritje celotne škode.

Izvršnemu svetu SO Ptuj je komisija predlagala, da prouči možnost soudeležbe občine v sanaciji škode in prouči vse možne oblike solidarnosti. Komisija je prav tako predlagala občinskemu izvršnemu svetu, da zahteva poročilo o vzrokih zatajitve delovanja obrambnega sistema proti toči in zahteva osebno in družbeno odgovornost ter nadomestitev škode.

JB

PIŠČANCI PERUTNINE ZA OSKRBO ARANDJELOVCA

Nova vez med bratskima občinama

Delegacija iz pobratene občine Arandjelovac, ki se je udeležila slovesnosti ob prazniku občine Ptuj, se je v ponedeljek poleg predstavnikov ptujске občine udeležila slovesnega podpisa samoupravnega sporazuma, ki sta ga sklenili Mesokombinat Perutnina iz Ptuja ter trgovska delovna organizacija Kolektiv iz Arandjelovca. Sporazum sta podpisala predsednik kolektivnega poslovnega organa Perutnine Alojz Gojčić in generalni direktor Kolektiva Ljubivoje Berisavac. Po tem sporazumu bo trgovska delovna organizacija iz Sumadije vložila v razširitev zmogljivosti ptujskega mesokombinata 3,6 milijona dinarjev za dobo 10 let. Perutnina pa bo letno zagotovila 120 ton piščančjega mesa za oskrbo tamkajšnjih občanov.

Tako podpisniki sporazuma kot predstavniki obeh bratskih občin so izrazili upanje, da bo obseg sodelovanja podpisnikov iz leta v leto večji. Pomen sporazuma pa seveda ni zgolj gospodarski, temveč gre za novo vez med bratskima občinama ter za dokaz, da se sodelovanje, ki ima korenine že v vojnih časih, od družbenopolitičnega širi tudi na gospodarsko področje.

JB

Slavnostna seja v dvorani združenega doma v Gorišnici med govorom Franca Tetičkoviča, predsednika SO Ptuj
foto: I. kotar

boja Slovenskogoriške—Lackove čete.

V prisotnosti številnih gostov, med njimi je bila tudi delegacija iz pobratene občine Arandjelovac in delegacije sosednjih — bratskih občin, je slavnostno sejo skupščine in družbenopolitičnih organizacij občine Ptuj začel predsednik skupščine Franc Tetičkovič, ki je med drugim dejal, da je ta naš praznik pomemben za delovne ljudi in občane občine Ptuj še posebej zato, ker se spominjamo junaškega boja Slovenskogoriške-Lackove čete, ugotavljamo pa tudi delovne zmage in uspehe v preteklem obdobju in se ob vsem tem spominjamo dogodkov izpred 41 let, vseh padlih in tistih, ki so žrtvovali življenje za našo svobodo.

Po pozdravnih besedah predstavnika gostitelja, — predsednika sveta KS Gorišnica Jožeta Klinca, so pionirji izročili predsedniku skupščine šopek cvetja in mu čestitali za praznik, nakar je Franc Tetičkovič v slavnostnem govoru orisal pomen letošnjih obletnic, prehojeno pot in še posebej sedanji trenutek, v katerem ima tudi ptujsko gospodarstvo pomembno nalogo. (Del njegovega govora objavljamo na 2. strani Tednika.)

V imenu pobratene občine Arandjelovac je zbranc na slavnostni seji pozdravil vodja delegacije Dobrisav Milovanović, ki je prenesel tople in bratske pozdrave delovnih ljudi in občanov in ob tem dejal:

»Prijateljstvo in sodelovanje, ki se že vrsto let razvija in neguje med delovnimi ljudmi in občani Ptuja in Arandjelovca je v interesu nadaljnjega utrjevanja bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti kot najpomembnejše izročilo revolucije in najboljši porok našega nadaljnjega razvoja. Vaš letošnji praznik je priložnost za proslavitev novih delovnih zmag in načrtov, obe-

Zaradi tega so uspehi, ki jih dosegate v gospodarskem in družbenem razvoju toliko pomembnejši, ker so to tudi naši uspehi, ob njih smo zadovoljni in

Dobrisav Milovanović, vodja delegacije pobratene občine Arandjelovac
foto: I. kotar

trebni nadaljnji koraki v še močnejšem sodelovanju med občinama na vseh področjih družbenega življenja in dela. Še posebej pa na gospodarskem.

Jože Vunšek iz Kranja in pevski zbor iz Gorišnice med izvajanjem kulturnega programa
foto: I. kotar

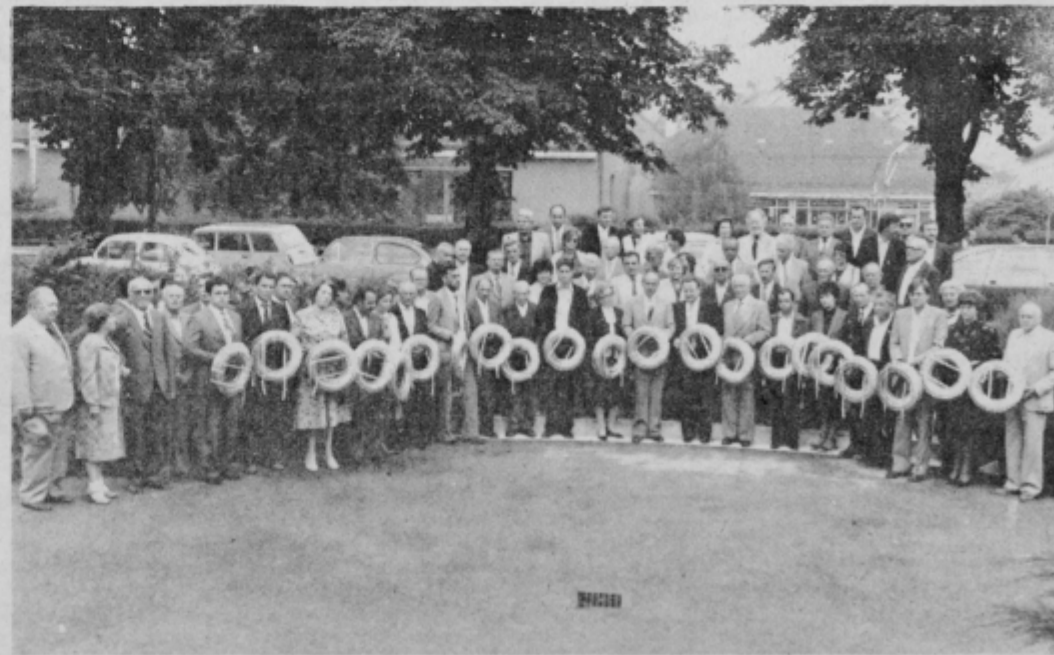
Naša preteklost nam kaže pot iz težav sedanjosti

Junaški boj Lackovih borcev pred 41 leti in podpora, ki so jo dobivali borci od slovenskogoriškega ljudstva kaže našo izvorno obliko boja za nacionalno in socialno osvoboditev. Iz tega boja, vzglednega junaštva in trpljenja črpamo tudi moč in nauk za sedanjost, za spopad s sedanjimi težavami, pri uveljavljanju sprememb v družbi, ki se jih moramo lotiti, če hočemo dosledno uveljavljati revolucionarne vrednote. Borci NOV želijo tudi danes biti v prvih vrstah tega boja.

To je glavno izročilo žalne seje predsedstev občinskih družbenopolitičnih organizacij in skupščine občine Ptuj, ki je bila v počastitev praznika občine Ptuj v delavskem domu Franca Krambergerja v Ptuj, v nedeljo, 7. avgusta zjutraj. Sejo je vodil Janko Vogrinec, predsednik občinskega odbora ZZB NOV Ptuj, ki je v svojem govoru obudil spomin na borce prve Slovenskogoriške-Lackove čete in na vse padle ali že umrle borce in aktiviste na našem območju.

Na seji so imenovali tudi 23 delegacij, ki so ponesle vence k vsem spominskim obeležjem NOB na območju ptujске občine, le k spomeniku Slovenskogoriške čete v Mostju in k spominskemu obeležju v Gorišnici sta delegaciji ponesli venca neposredno s slavnostne seje, ki je bila v Gorišnici.

FF

Delegacije z venci pred domom Franca Krambergerja v Ptuj, pred odhodom v vse kraje ptujске občine, kjer so jih položili k pomnikom naše revolucije in počastili spomin padlih za svobodo.
Foto: Langerhole

PRIZNANJA KS BORIS ZIHERL

Po določilih pravilnika o podeljevanju priznanj KS Boris Zihler lahko priznanja podelujemo samo enkrat letno. Ker so računali na slovesnost ob odprtju nove - prve trgovine na območju KS, letos na skupnem praznovanju praznika mesta Ptuj niso podelili nobenega priznanja. To dolžnost so opravili v soboto, 6. avgusta.

Najvišje priznanje - plaketo krajevnih skupnosti je prejel Franc Fideršek, dosedanji predsednik skupščine KS. Krajevna konferenca SZDL je podelila tudi bronaste znake OF, ki so jih prejeli: Nada Mihelič-Ošo, Herman Brglez, Rudi Košir, Franc Lončarič, Zvonko Pernek in Ivan Petmel. Priznanja krajevnih skupnosti pa še prejeli Matilda Krivec, Rudi Košir, Viktor Makovec, Zora Pliberšek, Anita Širec, Ksenija Škrabar in Valentin Zamuda, poleg tega pa še delovni kolektivi: Dom upokoencev Ptuj-Muretinci, Srednješolski center Ptuj, delovna skupnost skupnih služb KS Ptuja in delovna organizacija MIP Ptuj. MG

Franc Potočnik izročaja plaketo KS Francu Fideršku. foto: I. kotar

Srečno vožnjo vaščani Šikol

Slabe avtobusne zveze z Mariborom in Ptujem so v Šikolah že pred petimi leti porodile zamisel o novem železniškem postajališču, ki se je začela ureničevati šele pred nekaj meseci. Vaščani so izvolili osemčlanski gradbeni odbor, ki je v veliki meri zaslužen, da je bil načrt uresničen.

Franc Gojkošek nam je o poteku gradnje postajališča povedal naslednje:

«Svet KS Cirkovec je sprejel sklep, da se bo v letu 1983 gradilo železniško postajališče v Šikolah, seveda s pogojem, da največ sredstev prispevajo vaščani sami. Gradbeni odbor ni imel lahke naloge, saj je moral reševati probleme z Železniškim gospodarstvom, KS in vaščani

Na slovesnosti ob prvem postanku vlaka je nastopila tudi folklorna skupina iz Cirkovec (foto I. kotar)

Šikol, Stražgonjce in Pongerc. S podpisi smo zbrali 210 interesentov, ki bodo koristili to postajališče.

Večino sredstev so tako res zbrali vaščani sami, kar 65 milijonov starih din, 25 jih je prispevala KS, iz ŽGP pa so zagotovili, da prevzamejo stroške signalizacije. Novi predračuni, ki smo jih dobili, so bili za nas ugodni, saj niso presegali razpoložljive vsote. Posebna zahvala gre predstavnikom ŽGP, KS, mladini in gradbenemu odboru.»

Da je bila zgrajitev novega postajališča v teh energetskih težavah res potrebna, bo prav gotovo pokazal čas. Rosvita Pesek

Ukrepi za ublažitev posledic suše in toče

V mesecih julij in avgust sta suša in toča močno prizadela kmetijske posevke in povzročila veliko škodo. Da bi omilili te posledice, komite za kmetijstvo priporočajo vsem kmetijskim organizacijam združenega dela, zasebnim kmetijskim proizvajalcem in Kmetijski zemljiški skupnosti da:

- proizvajalci dosledno izvedejo potrebno dognojevanje travnikov in njivskih površin ter setev strnišč po navodilih kmetijskega inštituta Slovenije;
- kmetijski zadruzi Ptuj in Lovrenc ter TOZD Kmetijskega kombinata naj skupaj s Kmetijsko zemljiško skupnostjo in krajevnimi skupnostmi organizirajo košnjo na vseh travnikih, ki še niso pokošeni;
- kmetijske organizacije združenega dela naj takoj sporočijo Splošnemu združenju za kmetijstvo Slovenije potrebe po gnojilih za dognojevanje in po zaščitnih sredstvih, če le-teh nimajo v zalogi;
- z namenom, da zadržimo osnovni stalež živine in zagotovimo dovolj krme za rejo preko jeseni in zime, je potrebno takoj ugotoviti primanjkljaj, oziroma višek krme (sena) ter te podatke posredovati tukajšnjemu komiteju do 17/8-1983.
- kmetovalce, oziroma lastnike zemljišč, ki jim povzročena škoda presega 20% vrednosti celotnega katastrskega dohodka opozarjamo na možnosti za odpis davka, za kar pa morajo biti vloženi posamezni zahtevki pri upravi za družbene prihodke občine Ptuj.
- Izvršni svet SO Ptuj je o posledicah elementarnih nezgod že razpravljal na preteklih sejih in aktiviral delo občinske komisije za oceno škode v kmetijstvu, ki je doslej ocenila škodo po toči na 325.546.510.- din. O poročilu komisije bo razpravljal Izvršni svet na seji dne 10/8-1983 in podvel še dodatne ukrepe.
- Količine semen za strniščne posevke so zagotovljene, zato je nujno, da tudi s temi posevki nadoknadimo izpad krme. O vseh morebitnih težavah, ki se porajajo ob ukrepih za omilitve škode v kmetijstvu nas sproti obveščajte, hkrati pa tudi predlagajte ukrepe, da v nobenem primeru ne bo prišlo do zmanjšanja črede v živinoreji zaradi pomanjkanja krme.

Venec lüka in gibanica za strojevodjo

Kmečke žene iz Zamušanov s Šeko prve krstile nov most
foto: Ludvik Kotar

TUDI POSTAJALIŠČE IN MOST V ZAMUŠANIH

OB OBČINSKEM PRAZNIKU

Na podeželju se znajo veseliti, znajo pa tudi delati. To dnevno dokazujejo. Slovesno, a obenem delovno so slavili tudi v krajevni skupnosti Gorišnica, ko so v naselju Zamušani v soboto, 6. avgusta predali namenu novo železniško postajališče in most čez Pesnico. Oboje so prebivalci tega območja težko pričakovali in slednjič tudi dočakali.

Na peronu novega postajališča, ki so ga bogato okrasili, se je v soboto zbralo veliko vaščanov. Tu so bili tudi tamburaši, kmečke žene s kupico in domačim kruhom ter lukom. Pripravili so tudi venec lüka in gibanico za strojevodja, ki je na postajališču Gorišnica prvič ustavljal vlak, od ponedeljka, 8. avgusta dalje bo to stvarnost in ne več samo želja, ki je živela od blizu 100 let.

Leopold Orešek, odgovoren za gradnjo postajališča, je na slovesnosti povedal: «Veseli smo današnjega dne, da v počastitev 8. avgusta - praznika občine Ptuj in 41. obletnice junaškega boja slovensko-goriške Laccove čete, predajamo namenu težko pričakovano železniško postajališče na stičišču poti Zamušanov, Gorišnice, Tibolc, Zgornje Bresnice in Prerada.

Uresničena je 100-letna želja naših krajanov. Že ob gradnji železniške proge Pragersko-Ormož 1860. leta, je takratna železniška uprava nameravala zgraditi železniško postajo, ki bi bila edina med Ptujem in Veliko Nedeljo, vendar ni bilo soglasja takratne grofije. Zgradila se je le železniška postaja v Moškanjcih in postajališče v Osluševcih.

Čas je opravil svoje. Železnica je pridobila na pomenu. Ponovili so se poskusi za gradnjo, vendar več od zamisli ni bilo. Z razvojem krajevnih skupnosti in koncentracijo prebivalstva, energetske krize se je ponovno porajala zamisel o postavitvi postajališča.

V mesecu maju 1980 je bil na željo krajanov Tibolc in Zamušanov imenovan iniciativni odbor, ki je aktivno deloval in povezoval interese krajanov z železniškim gospodarstvom Ljubljane in železniško transportno organizacijo Maribor.

Z anketo je bila ugotovljena in potrjena dejanska potreba po ureditvi železniškega postajališča v Gorišnici, v kateri danes živi okrog 3800 prebivalcev. Letos 25. maja pa je bil

sprejet dokončni sklep o izgradnji postajališča ter sprejet tudi ključ o financiranju.

Takrat je bil imenovan tudi gradbeni odbor, ki je ob pomoči krajanov Zamušanov, Gorišnice, Tibolc, Bresnice in Prerada ter odgovornih v KS opravil vsa predvidena dela po projektu.

Krajani so prispevali 732 udarniških ur, prek 100 traktorskih prevozov in 20 strojnih ur. Navozili smo 300 kubikov, gramoza, vgradili 4 kubike betona in 900 kg železa. Poleg tega je 15 kubikov asfalta - postajališče je namreč asfaltirano. Vsa potrebna dela smo opravili krajsani sami.

Ob gradnji ni zatajila zavest obččanov, ki so s svojim delom pokazali, da je mogoče tudi z majhnimi družbeni sredstvi-oplemenitenimi z lastnim delom in pomočjo, ustvariti dobrih družbenega standarda, ki so pomembne za vse nas in bodoče rodove.

Delo, volja in sloga so elementi zdravega življenja v družbi in okolju, v katerem živimo. So najboljši prispevek k stabilizaciji našega gospodarstva.

Postajališče je trenutno brez nadstrešnice in stojišče za kolesa. Tudi to imajo v načrtu. Uredili ju bodo še to jesen.

V krajevni skupnosti želijo tudi sodelovanje avtobusnih prevoznikov, ki bi naj uvedli pravokotne avtobusne linije iz sosednjih vasi onstran dravskega kanala tja do Borla.

Na slovesnosti ob otvoritvi novega postajališča je govoril tudi Jože Juričinec iz ŽTO Maribor.

«Zaostrena gospodarska situacija, predvsem pa energetska kriza, ki utegne biti še hujska, narekuje slehernemu delavcu, občanu, krajanu, vsaki sredini, da boljše ustvarja, gospodar in racionalno uporablja energijo. Znano je, da je železniški prevoz poleg pomorskega in rečne, tisti, ki porabi na enoto prevoza najmanj goriva, najmanj energije.

Kljub vsemu pa še nismo izkoristili vseh prednosti železnice. Nasprotno razvijali smo dražji-cestni prevoz.

Železničarji Slovenije in Jugoslavije si ne neho prizadevamo povečati obseg prevoza blaga in potnikov po železnici. To nam je z investicijskimi vlaganji v infrastrukturo oziroma v razvoj železniških zmogljivosti, z uvajanjem nove tehnike in tehnologije, z boljšo organizacijo dela in prilaganjem transportnemu tržišču, v veliki meri tudi uspelo. Še zlasti, ko govorimo o prevozu žitaric, cementa, prevoza potnikov z zelenimi in poslovnimi vlaki ter prevozu delavcev na delo in z dela.

Ob tem bomo morali razvijati tudi take akcije, kot je bila ta v krajevni skupnosti Gorišnica, ko ste z lastnim delom in prispevki uspeli urediti to prepotrebno postajališče, je zaključil Jože Juričinec.

S POSTAJALIŠČA - NA NOV MOST ČEZ PESNICO

Do novega mostu so se pripeljale kmečke žene iz Zamušanov s kravjo vprego. Bile so »oborožene« z besedo in dobro ječačo ter pi-jačo. Tako kot znajo samo one, so pripovedovale o zgodovini starega mostu in o potrebi, da se zgradi nov.

Most so tudi »one« krstile; Šeka jih je dobro prepeljala čez. Vrvico in simbolično otvoritev pa je opravil Stanko Reberc iz Zamušanov. Sopka je bil deležen tudi Jože Klinc, ki si je za novi most veliko prizadeval.

Po slovesni otvoritvi je sledila malica. Slavnostni govornik pa je bil Franc Krajnc, podpredsednik IS SO Ptuj ki je povedal:

«Želim, da bi nova objekta služila svojem namenu in s tem pomagala nam vsem, da bomo svoje delo in naloge lažje in hitreje opravljali ter tako čim hitreje realizirali postavljene naloge stabilizacijskih načrtov, saj je od tega odvisna tudi naša bodočnost.»

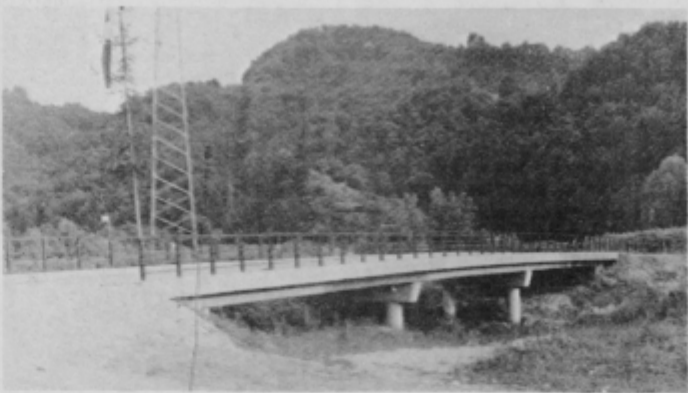
Vlak je prvokrat ustavljal, most je odprt, ostaja pa zavest, da so ljudje bogatejši za nova objekta, ki sta plod zavestne in enotne akcije delovnih ljudi in obččanov krajevnih skupnosti Gorišnica. MG

Slavili so četrtri krajevni praznik

KRAJEVNA SKUPNOST DOLENA

Doleni odprli zanimivo razstavo, na kateri so se s pekaškimi mojstrovini ter izdelki ročnega

dela predstavile gospodinjice z območja krajevnih skupnosti. Osrednje prireditve v počastitev

Največja pridobitev ob 4. krajevnem prazniku je nov most prek Dravinje v Zgornji Pristavi

Gospodinjice so pripravile zanimivo razstavo pekaških mojstrovini ter ročnih izdelkov.

Fantje so se pomerili v ročni košnji

četrtega krajevnega praznika KS Dolena so potekale v soboto, pričeli pa so jih z otvoritvijo mostu prek Dravinje v Zgornji Pristavi. Most je velikega pomena za prebivalce na obeh straneh Dravinje povezuje pa Zgornjo Pristavo s haloškimi naselji v sosednji krajevni skupnosti Podlehnik. Most so zgradili z združenimi sredstvi območne vodne skupnosti, skupnosti za ceste občine Ptuj, TOZD Gozdarstvo, TOK Gozdarstvo in krajevnih skupnosti Dolena.

V soboto je bilo tudi srečanje borcev NOV, pripravili pa so še razne zanimive prireditve - od tekmovanja koscev v ročni košnji in kolesarsko dirko. Sobotno praznovanje so zaključili z zabavno prireditvijo, ki jo je kot številne druge tega dne motilo deževno vreme. Za zaključek prireditve ob četrtem krajevnem prazniku so mladi krajsani pripravili nedeljo še turnir v malem nogometu, šahu, tenisu in pikadu. JB

NA FESTIVALU BODO VIŽALI

Tokrat vam, spoštovani bralci, predstavljamo naslednje štiri ansamble, ki se bodo predstavili na XIV. festivalu domače zabavne glasbe, ki bo 2. septembra v Ptuj. To so: SLOVENSKOGORIŠKI KVINTET iz Vidma ob Ščavnici, ki je doslej že dvakrat sodeloval na ptujskem festivalu in dosegel bronasto in srebrno Orfejevo značko.

Ponovno bomo poslušali tudi starega znanca ptujskih festivalov ANSAMBEL MAVRICA iz Ptuj, ki je na zadnjih treh nastopih osvojil srebrno Orfejevo značko. Nadalje bomo prisluhnili priljubljenemu PTUJSKEMU INSTRUMENTALNEMU ANSAMBLU, ki nas je na festivalu že večkrat zabaval, v tekmovalnem programu pa je nastopil enkrat in osvojil zlato Orfejevo značko.

Občinstvu na letnem prireditvenem prostoru v Ptuj se bodo predstavili tudi VESELI PLANŠARJI Frančka Povšeta iz Ljubljane, ansambel, ki je vrsto let s svojimi značilnimi vižami zabava poslušalce doma in v tujini.

VIŠA KREDITNA BANKA MARIBOR ZAUPA

Slovenskogoriški kvintet na lanskem festivalu

VITELJICA HIŠA KREDITNA BANKA MARIBOR

Ansambel Mavrica na XIII. festivalu

Ptujski instrumentalni ansambel pred grajsko restavracijo v Ptuj

Veseli planšarji v svojem okolju

Kljub vsemu vinarska zbirka, četudi na prostem

Veliko je bilo napisanega in povedanega o usodi vinarske zbirke, ki je pred leti ponovno našla svoj razstavni prostor — takrat v kleti nekdanje grajske žitnice. Odprli smo jo natanko v soboto, 7. avgusta 1976 ob prisotnosti predstavnikov občinskega družbenopolitičnega življenja in kulturnih delavcev ter ob tej priložnosti dejali, da je stalna vinarska zbirka našla svoje mesto v čudovitem ambientu mogočnih vinskih kleti v nekdanji žitnici na grajskem hribu. Hvalili smo njeno ureditev, njene čudovite eksponate in vse, ki so imeli kakršno koli zaslugo, da je bila spet postavljena, obnovljena in dopolnjena. Pa ne za dolgo. Nekaterim očitno ni bilo pri srcu, da je nekdo nekaj v Ptuj naredil in to razmeroma v kratkem času. Vmes je prišla še nesrečna lesna goba, ki smo jo prikazovali kot pravo pošast — in vzrok je bil tu. Nekaj dragocenih eksponatov smo obsodili na gmado, zbirko pa s tisoč argumenti zaprli. Zal je bila doslej edini krivec lesna goba, o vseh ostalih pa smo govorili le neuradno, tako izza vogala in tudi, če smo jih imenovali, do danes še nihče ni imel za potrebno, da bi jih poklical na odgovornost. Zbirka je zaprta, sodi in še več drugega je zgorelo, ostale so le obljube, da bo spet postavljena in na ogled.

Nekateri pa se s tem očitno niso mogli sprijazniti in še danes jih stisne pri srcu, če se na ves ta cirkus spomnijo. Pa so si dejali: vinarsko zbirko bomo vinarji imeli, pa četudi na prostem. Na pomoč so poklicali doktorico Štefko Cobljevo, ki je bila kljub grenkim izkušnjam ponovno pripravljena prijeti za delo, odpreti streho svojega nepogrešljivega spačka in se odpeljati na teren. Iskat tisto, kar je še moč najti, kar so ljudje ohranili v svojih kletih in prešah. Tu so bili tudi člani kolektiva Kletarstvo Slovenske gorice, ki so nekaj tega še imeli in se odločili, da bo prostor med njihovim novim pre-

Veliko potrpežljivosti in spretnosti je bilo potrebno, da so stari sodi in preša dobili novo klet, tokrat na prostem. foto: I. kotar

delovalnim centrom in minoritskim samostanom kar pravšnji za predstavitev tistega kar ponazarja njihovo nekdanje delo, saj je v neposredni bližini najboljša možna primerjava — sodoben in moderno opremljen center za prevzem in predelavo grozja, ki je neposredno povezan s še mogočnejšim ptujskim podzemljem — kletmi.

Direktor TOZD Kletarstvo Slovenske gorice v Ptuj Jani Gönc ob tem pravi:

„Ptujski kletarji in vinarji se čutimo dolžne, da to svojo dejavnost iz bližnje preteklosti pokažemo obiskovalcem našega mesta in tudi našim občanom. Zaradi tega smo se odločili za to zbirko na prostem in da tudi ta doslej neugledni prostor, ki je v naši lasti oziroma uporabi, uredimo.

Svoje, za uporabo že dotrajane vinske sode, vinsko prešo iz leta 1932 in drugo, bomo postavili na to mesto, primerno zaščitili in uredili. V programu imamo, da bomo tja prenesli še manjšo haloško domačijo in tako nekako zaključili dela in ambient, ki je tesno povezan s trgovijo, gozdom, moštom in vinom, celotno vinogradniško-vinarsko dejavnostjo.

Na tem prostoru bomo lahko vinogradniki in vinarji tudi občasno pripravljali kakšne prireditve kot so martinovanje in običaji ob trgatvi.

Nasproti magistralne ceste Maribor—Ormož nastaja nova vinarska zbirka. foto: I. kotar

V našo akcijo smo pritegnili vrsto dejavnikov v občini. Bili smo na izvršnem svetu, pa SZDL, kulturni in komunalni skupnosti. Našli smo dovolj razumevanja za našo pobudo, v kolektivu pa tudi pripravljenosti, da jo čimprej realiziramo, najpozneje pa do letošnjega martinovanja.

Nad idejo, da postavimo v Ptuj vinarsko zbirko na prostem se nekateri že spet zmrdujejo češ, saj to nima nobenega smisla, da je brez veze in podobno. Se tako mala pobuda ima smisel, pripravljenost, da jo realiziramo, pa ob sedanjem stanju in razmerah zasluži vso pozornost in podporo. Bolje je imeti vsaj nekaj kot nič. Tisto NIČ pa imamo že tako ali tako. mš

IZ MUZEJSKE FOTOTEKE

Med rimskimi spomeniki, vzdanimi v severno steno stolpa proštirske cerkve, izstopa poleg nagrobnika Korneliju Veru še stela Gaja Rufija. V spodnjem delu kamna je napis, ki se glasi:

C(aius) Rufius
C(ai) f(ilius) Ouf(entina)
Med(iolano) miles
leg(ionis) XIII
Gem(inae) an(norum) XXXVI
st(i)p(endiorum) XVI fratres
pos(uit)
h(ic) s(itus) e(st)

Nagrobnik Gaju Rufiju, severna stena stolpa proštirske cerkve, sreda 1. stoletja našega štetja, foto: Vernik.

in nam pove, da tukaj počiva Gaj Rufij, Gajev sin, ki je bil doma iz Mediolanuma (današnji Milano) in sicer iz okrožja Oufentina. Služil je v vrstah legije XIII Gemine in umrl v šestnajstem letu službovanja, ko je bil star šestinideset let. spomenik mu je postavil brat.

V zgornjem delu nagrobnika je reliefno polje v niši, ki imitira fasado rimskega templja. Ob straneh vidimo par nasvitanih polstebrov z bazama in kapiteloma, sredi zatropa na vrhu pa je predstavljena meduzina glava. Pokojnik v sredini je upodobljen kot konjenik, ki v desnici drži prapor z napisom: vex(illum) eq(uitum), ki nam pove prav to, da je Gaj Rufij služil v nekem konjeniškem odredu kot praporščak. Desno za jezdecem stoji njegov oproda, prestavljen precej shematično in neproporcionalno. Prvotno je bil relief poslan, s črto pa so bila nakazana tudi tla, po katerih stopa konj.

B. Lamut

JEZIKOVNO RAZSODIŠČE (113)

Vrtičkarstvo

„Na občnem zboru Hortikulturnega društva Ljubljana smo predlagali, da dá tudi Jezikovno razsodišče SZDL svoje mnenje glede besede „vrtičkar“ in njeni primernosti. Danes smo pa zvedeli, da novi odbor tega noče storiti; zaradi tega se obračamo sami neposredno do Vas. — Kaj je slovensko pravilnejše: hortikulturnik, hortikulturnica — vrtnar, vrtnarica (poklicni) — vrtnik, vrtnica (izraz, ki se ni obnesel) — vrtičkar, vrtičkarica. Dva vodilna člana se vztrajno upirata izrazu Skupnost ljubljanskih vrtičkarjev ter predlagata oz. nasilno vsiljujeta Skupnost najemnih vrtov. Gre za skupnost vseh nepoklicnih ljubiteljev vrtičkarstva, torej za vrtičkarje. Čemu bi tega izraza ne smeli uporabljati, saj ni v nasprotju s slovenskim pravopisom.“

Beseda vrtičkar pomeni ‚tistega, ki ima/obdeluje vrtiček‘, tj. manjši kos zemlje, navadno v bližini (večjega) mesta ali stanovanjskega področja, kjer ima take vrtičke še več drugih ljudi. Zemlja je večinoma najemna.

Nemci npr. imenujejo vrtičkarje Kleingärtner, tj. ‚male vrtnarje‘. — Beseda vrtičkar je prav lepa. Nastala je, enako kot gobar, s pripisnim obrazilom -ar, pritaknjem na ustrezno podstavo. Podobno je napravljena tudi beseda zeliščar, oznaka za osebo, ki se svojo ukvarja z zelišči. Take besede bi bile še lutkar, pipar, govedar itd. vse do pečarja, ki nam dela peči, ali elektrikarja, ki nam skrbi za naprave na elektriko, ipd.

Nobenega razloga torej ni, da bi besedo družino vrtičkar itd. zametovale. Če je parcelica, ki jo obdeluje tak ljubitelj vrtnarjenja, majhna, jo pač primerno imenujemo vrtiček (ne vrt) — lahko bi jo tudi le vrtič —, in potem je človek, ki se ukvarja z vrtičkom, vrtičkar (oz. vrtičar, če bi izhajali iz vrtič). — Kar nekateri pri besedi vrtičkar moti, je njen preneseni pomen za človek, ki se ukvarja z malenkostmi, z nepomembnimi stvarmi. In vrtičkarstvo se nam upravičeno ne zdi nepomembno, saj mnogim ljudem pomeni prvotni stik človeka z naravo, pri katerem se razen tega prijetno in lepo družijo s koristnim.

Zato kar ostanimo pri besedni družini vrtičkar, saj ni le pravilna, ampak tudi splošno znana — in to pri besedah veliko pomeni. Vrtnar in vrtnarica res zato nista ustrezna za naš pojem, ker označujeta človeka, ki se poklicno ukvarja z vrtnarstvom, vrtnik in vrtnica pa tudi nista dobra, ker nimata pomenske sestavine ‚majhen‘, kar je za vrtičkar značilna lastnost Hortikulturnik in hortikulturnica sta iz latinščine prevzeti besedi (po zgledu fizikultura itd.); ker se držimo načela, da ne jemljemo od drugod, če imamo sami (prim. vrtnar itd.), ti besedi zavračamo. Pomensko ne popolnoma ustrezen je tudi dvobesedni izraz najemnik vrtov, poleg tega pa je tudi za rabo nerodnejši (iz njega se komaj da napravi pridevnik ali glagol).

Ohranimo torej izraze vrtičkar, vrtičkarica, vrtičkarski, vrtičkarstvo itd. ne glede na nezaželeni postranski pomen, saj se ta uveljavlja le v ustreznem sobesedi, sicer pa ne. Takega stranskega pomena besedna družina vrtič, vrtičar, vrtičarica, vrtičarski itd. ne bi imela, toda k tej besedni družini bi se zatekli le, ko nikakor ne bi več mogli uveljaviti besede iz družine vrtiček.

Morebitne predloge, kritike in opozorila v zvezi s slovenščino in javni rabi pošiljajte na naslov: JEZIKOVNO RAZSODIŠČE, Republiška konferenca SZDL Slovenije, Ljubljana, Komenskega 7.

Nižji prispevek za kulturo

Od 1. septembra dalje bi naj v ptujski občini tudi za področje kulturnih dejavnosti veljala nižja prispevna stopnja. Sedaj delovni ljudje prispevajo 0,74 odstotka od bruto OD, po novem predlogu pa naj bi prispevali 0,62 odstotka. Znižanje prispevne stopnje je potrebno zaradi tega, ker ie z ukrepom ZIS omejena poraba v družbenih dejavnostih na 13 odstotkov.

USPEH V ŠOLI...

JE TUDI PRAVOČASEN NAKUP ŠOLSKIH POTREBŠČIN...

priporoča se: PAPIRNICA IN GALANTERIJA PTUJ, Beziakova ul. 2

